



โรงพยาบาลหัวหิน

วิธีปฏิบัติที่ WI - HNS 01 - 06

เรื่อง การทำแผล

ผู้จัดทำ (นางสาวนวลละออ เพ็ชรสันทัด) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	วันที่ 1 มีนาคม 2553
ทบทวนโดย (นางสาวสิริมา แสงสุวรรณ) หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล	วันที่ 1 มีนาคม 2553
อนุมัติโดย (นางสาวอภิรดี โชติกิตติพงษ์) หัวหน้ากลุ่มภารกิจระบบบริการสุขภาพ	วันที่ 1 มีนาคม 2553

ฉบับที่ A

แก้ไขครั้งที่ 00

วันที่บังคับใช้ 1 มี.ค. 2553

สถานะเอกสาร

เอกสารต้นฉบับ

วิธีปฏิบัติ โรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง การทำแผล	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS 01 - 06	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00
	วันที่บังคับใช้ 1 มี.ค. 2553	หน้า 2 ของ 4

วัตถุประสงค์

1. เพื่อป้องกันไม่ให้แผลได้รับอันตรายเพิ่มขึ้น
2. เพื่อกระตุ้นให้แผลหายเร็วขึ้น
3. เพื่อชะล้างวัตถุต่าง ๆ ที่ตกค้างในแผลออก เพื่อป้องกันการระคายเคืองจากสิ่งที่ไม่ไหลออกมาจากแผล
4. เพื่อดูดซับสิ่งที่ไหลออกมาจากแผล และช่วยลดความไม่สุขสบายของผู้ป่วย
5. เพื่อห้ามเลือด

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การทำแผลชนิดแห้ง

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแผล ขนาด ปริมาณสิ่งที่ไหลออกจากแผล แนวทางการรักษาของแพทย์
2. ก่อนเตรียมของใช้ให้ล้างมือให้สะอาด (บางครั้งผูกผ้าปิดปากและจมูกร่วมด้วย)
3. เตรียมของใช้ในการทำแผลเช่น
 - 3.1 ชุดทำแผลปราศจากเชื้อโรค ประกอบด้วย ปากคีบสั้น 2 ตัว ถ้วยใส่น้ำยา 1 ใบ สำลี 6 - 8 ก้อน ผ้าก๊อซขนาด 3x3 นิ้วจำนวน 1 ชิ้น (สำลีและก๊อซพิจารณาจากขนาดของบาดแผล)
 - 3.2 น้ำยาระงับเชื้อสำหรับทำความสะอาดแผลและผิวหนังรอบแผล ส่วนมากใช้แอลกอฮอล์ 70%
 - 3.3 เบนซินหรือน้ำยาอื่น ๆ ที่เช็ดคราบพลาสติกออกได้
 - 3.4 ขามรูปไต 1 ใบ
 - 3.5 พลาสติก
 - 3.6 ถุงมือปราศจากเชื้อโรค 1 - 2 คู่
4. บอกผู้ป่วยให้ทราบว่า จะทำแผลให้ อธิบายสิ่งที่ผู้ป่วยต้องการทราบตามความเหมาะสม
5. ถ้าทำแผลให้ผู้ป่วยเด็ก ควรมีผู้ช่วยถ้าเจ็บปวดให้ยาแก้ปวดก่อนทำ
6. จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เช่น กันม่าน ปิดประตู ปิดพัดลม
7. จัดให้ผู้ป่วยอยู่ในท่าที่เหมาะสม เปิดเฉพาะตำแหน่งที่มีแผล
8. วางขามรูปไตหรือถุงพลาสติกบนเตียง ใกล้เคียงตำแหน่งที่ทำแผล
9. ใช้มือเกาะพลาสติกที่ปิดแผลออกจากผิวหนัง โดยให้คิงเข้าหาแผลตามแนวขวางกับลำตัว ทิศทางเดียวกับเส้นขนที่ผิวหนัง

วิธีปฏิบัติ โรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง การทำแผล	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS 01 - 06	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00
	วันที่บังคับใช้ 1 มี.ค. 2553	หน้า 3 ของ 4

10. หยิบผ้าปิดแผลด้านนอกออกทิ้ง แล้วใช้สำลีชุบน้ำยาที่เช็ดคราบพลาสติกที่ผิวหนัง ออกให้หมด
 11. ล้างมือ
 12. วางชุดทำแผลไว้ใกล้บริเวณแผล เช่นบนรถทำแผลหรือโต๊ะคร่อมเตียง ควรเป็นตำแหน่งที่ผู้ทำไม่ทิ้งสำลีใช้แล้วข้ามของใช้ชุดทำแผล จากนั้นเปิดชุดทำแผลด้วยเทคนิคปราศจากเชื้อ แล้วเทน้ำยาละลายเชื้อลงบนถ้วยสำลีพุ่ม (หรือเตรียมให้พร้อมก่อนนำมาที่เตียงผู้ป่วย)
 13. ใช้ปากคีบสำหรับหยิบของปราศจากเชื้อ หยิบปากคีบเล็กในชุดทำแผลหรือใช้มือจับผ้าด้านนอกของชุดทำแผลเพื่อยกปากคีบขึ้น
 14. ใช้ปากคีบในชุดทำแผล หยิบผ้าปิดแผลด้านในออกทิ้งในซามรูปไต หรือภาชนะสำหรับทิ้ง ถ้าพบเลือดติดแน่น ให้ราดด้วยน้ำเกลือ 0.9 % ไปที่ผ้าก๊อสนำไปแยกก่อนดึงออกขณะเดียวกัน ต้อง สังเกตลักษณะของแผล มีอาการบวม แดง กดเจ็บและสิ่งที่ไม่ไหลออกมาจากแผล
 15. ใช้ปากคีบหยิบสำลีชุบแอลกอฮอล์ 70 % บิดหมาดเช็ดแผล ใช้สำลีแต่ละก้อนเช็ดแผลแต่ละตำแหน่งเริ่มจากตัวแผล ทำซ้ำจนแผลสะอาด แล้วใช้สำลีก้อนใหม่เช็ดบริเวณแผล(แผลผ่าตัดบางแผลห้ามเช็ดที่ตัวแผล ให้เช็ดเฉพาะผิวหนังบริเวณรอบแผล)
 16. เตรียมผ้าก๊อสปิดแผลให้มีขนาดใหญ่กว่าแผลโดยรอบประมาณ 1 นิ้ว แล้วใช้ปากคีบหยิบก๊อสปิดแผลวางคลุมบนแผล
 17. ปิดพลาสติกตามแนวขวางกับลำตัว
 18. เก็บเครื่องใช้ในการทำแผล และช่วยจัดท่าผู้ป่วยให้อยู่ในท่าที่สุขสบาย
 19. นำเครื่องมือเครื่องใช้ใส่ในถัง เพื่อนำไปแช่น้ำยาทำลายเชื้อโรค หรือส่งคืนหน่วยปลอดเชื้อหรือปฏิบัติตามนโยบายของงาน IC
 20. ล้างมือ
 21. บันทึกการทำแผลลงในแผ่นบันทึกทางการพยาบาลสิ่งที่ผิดปกติต่าง ๆ ที่พบ
- การทำแผลชนิดเปียก**
1. ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการทำแผลชนิดแห้ง
 2. การเตรียมของใช้ในการทำแผล เพิ่มจากวิธีทำแผลชนิดแห้ง ได้แก่ สำลี ผ้าก๊อสชุ่มสำลี ภาชนะใส่น้ำยา น้ำยาล้างแผล เช่น NSS 0.9% H₂O₂ เบทาดีน ต้องปราศจากเชื้อโรค
 3. ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการทำแผลชนิดแห้ง
 4. ใช้ปากคีบ คีบสำลีชุบแอลกอฮอล์บิดหมาด 2 ก้อน วางบนมุมผ้าก๊อสที่เตรียมเพื่อปิดแผลหรือเตรียมภายหลังล้างแผลเสร็จแล้ว
 5. คีบสำลีชุบแอลกอฮอล์ 70 % บิดหมาด ๆ เช็ดผิวหนังบริเวณรอบ ๆ แผล โดยเริ่มเช็ดจากส่วนที่ชิดแผลก่อนแล้วจึงเช็ดรอบนอกห่างออก 3 นิ้ว

วิธีปฏิบัติ โรงพยาบาลหัวหิน	เรื่อง การทำแผล	
	เอกสารเลขที่ WI - HNS 01 - 06	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 00
	วันที่บังคับใช้ 1 มี.ค. 2553	หน้า 4 ของ 4

6. ใช้ปากคีบด้วยยาเททาลีนและแอลกอฮอล์ที่เหลือน้ำทิ้ง
7. เทน้ำยาล้างแผลในถ้วยยา แล้วใช้สำลีชุบน้ำยาในถ้วยทำความสะอาดตัวแผล เริ่มจากส่วนในสุดก่อน ใช้สำลีก้อนใหม่ทำซ้ำจนแผลสะอาด ถ้ามีหนองหรือเนื้อตายให้ใช้ที่ขูดแผลหรือกรรไกรเล็มออกและใช้สำลีชุบน้ำยาล้างจนแผลสะอาด
8. คีบสำลีชุบแอลกอฮอล์ 70 % ที่เตรียมไว้เช็ดผิวหนังที่ขอบแผลและบริเวณรอบ ๆ แผลอีกครั้ง
9. วางก๊อสดูบน้ำเกลือพอชุ่ม หรือน้ำยาอื่น ๆ ตามแผนการรักษาไว้ในแผลอย่างหลวม ๆ
10. ปิดแผลด้วยผ้าก๊อซ และถ้าแผลเปื่อยกขึ้นมาก ให้ใช้ผ้าก๊อซหุ้มสำลีปิดทับอีกชั้นหนึ่ง ถอดดูงมือ ปิดพลาสติกตามแนวขวางกับลำตัว
11. เก็บเครื่องใช้ในการทำแผล และช่วยจัดทำผู้ป่วยให้อยู่ในท่าที่สุขสบาย
12. นำเครื่องมือเครื่องใช้ใส่ในถัง เพื่อนำไปแช่น้ำยาทำลายเชื้อโรค หรือส่งคืนหน่วยปลอดเชื้อ หรือปฏิบัติตามนโยบายของงาน IC
13. ล้างมือ
14. บันทึกการทำแผลลงในแผ่นบันทึกทางการพยาบาลสิ่งที่ผิดปกติต่างๆ

เอกสารอ้างอิง การพยาบาลพื้นฐานแนวคิดและการปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 11
โดย สุปราณี เสนาคิสัย ,วรรณภา ประไพพานิช บรรณาธิการ